

роздумів і творчої фантазії, вчиться володіти інструментарієм як інтелектуального, так і емоційного сприйняття дійсності, що, як стверджував Л. Виготський, є засобом соціалізації особистості [4]. Такий підхід формує внутрішню гармонію особистості, розвиває здатність розуміти літературні твори, чим встановлює психічну рівновагу і впевненість у собі, «почуття художньої свободи» [2]. Знання про спільні закони в галузі прекрасного необхідні в естетичній діяльності студента, допоможуть йому вирішувати культурно-естетичні завдання, сформулюють естетичні компетенції. Багатосторонність художньо-естетичної освіченості дає можливість виробити власний естетичний почерк, визначити свою роль у процесі пізнання й оцінки творів літератури, реалізувати себе через художньо-естетичну діяльність.

Висновки із проведеного дослідження. Формування естетичної культури майбутніх учителів української мови і літератури – це складний і багатогранний процес, що потребує постійного вивчення й оновлення. Нами запропоновано психолого-педагогічні умови, які сприятимуть вдосконаленню методології навчання літературознавчих дисциплін і підвищенню естетичної культури студентів, та методичні

принципи, комплексне застосування яких є запорукою глибоких наукових знань із навчальних дисциплін і можливості підняти на вищий рівень естетичну культуру.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бондырева С. Вуз в пространстве культуры и культурное пространство вуза. Мир психологии. 2000. № 3. С. 199–205.
2. Борев Ю. Эстетика. М.: Изд-во полит. литературы, 1988. 496 с.
3. Воробьев Г. Твоя информационная культура. М.: Молодая гвардия, 1988. 303 с.
4. Выготский Л. Психология искусства. М.: Искусство, 1968. 576 с.
5. Гром'як Р. Орієнтації. Розмисли. Дискурси. 1997–2007. Тернопіль: Джура, 2007. 368 с.
6. Зязюн І., Семашко О. Естетичне виховання як об'єкт державної політики. Вісн. Нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. 1994. № 94. С. 49–54.
7. Ильин Е. Мотивация и мотивы. СПб.: Питер, 2000. 512 с.
8. Максимчук Ю. Естетичне виховання студентської молоді у процесі клубної роботи: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.07; Херсонський держ. ун-т. Херсон, 2004. 220 с.
9. Подласый И. Педагогика. М.: Просвещение. 1996. 432 с.
10. Щедровицкий Г. Избранные труды. М.: Шк. культ. полит., 1995. 800 с.

УДК 378

ПРО ПОТЕНЦІАЛ ФОРМУВАННЯ МЕТОДОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНІСТІ В ГАЛУЗІ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ ГУМАНІТАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Малихін О.В., д. пед. н., професор,
завідувач кафедри романо-германських мов та перекладу
Національний університет біоресурсів та природокористування України

Рубінська Б.І., к. пед. н., доцент,
доцент кафедри романо-германських мов та перекладу
Національний університет біоресурсів та природокористування України

Стаття присвячена вивченню регульованих чинників педагогічного процесу, а саме змісту освіти, формуванням якого можна вплинути на підготовку кваліфікованих спеціалістів гуманітарних спеціальностей. Це може бути забезпечено завдяки відбору низки компонентів, серед яких провідне місце належить методологічній компетентності. Вона розглядається крізь призму ключових компетенцій, необхідних кожній людині, як-от: грамотність, володіння мовми, математична компетентність та обізнаність у науках, технології й інженерії, цифрова компетентність, особиста, соціальна, навчальна, громадянська, підприємницька компетенції, культурна обізнаність і самовираження. Методологічна компетентність є кластером усіх вищезазначених компетенцій, а отже, має значний потенціал. Формування методологічної компетентності може забезпечити підвищення рівня професійної підготовки спеціалістів гуманітарних спеціальностей.

Ключові слова: зміст навчання, ключові компетенції, методологічна компетентність, педагогічний процес, підготовка кваліфікованих спеціалістів гуманітарних спеціальностей.

Статья посвящена изучению регулируемых факторов педагогического процесса, а именно содержанию образования, формированием можно повлиять на подготовку квалифицированных специалистов гуманитарных специальностей. Это может быть обеспечено благодаря отбору ряда компонентов, среди которых ведущее место занимает методологическая компетентность. Она рассматривается сквозь призму ключевых компетенций, необходимых каждому человеку, среди них: грамотность, знание языков, математическая компетентность и компетентность в науках, технологии и инженерии, цифровая, личностная, социальная, культурная, общественная предпринимательская компетенции, способности к обучению, самообразованию, самовыражению. Методологическая компетентность является кластером всех вышеперечисленных компетенций, следовательно, у нее значительный потенциал. Формирование методологической компетентности может обеспечить повышение уровня профессиональной подготовки специалистов гуманитарных специальностей.

Ключевые слова: содержание обучения, ключевые компетенции, методологическая компетентность, педагогический процесс, подготовка квалифицированных специалистов гуманитарных специальностей.

Malykhin O.V., Rubinska B.I. ON THE POTENTIAL OF FORMING METHODOLOGICAL COMPETENCE IN THE SPHERE OF TRAINING QUALIFIED SPECIALISTS IN HUMANITIES

The article is devoted to the study of regulative factors in the pedagogical process, in particular content of education, which choice can influence the training of qualified specialists in humanities profile. It can be provided due to the choice of a number of components, among which methodological competence takes the leading role. It is viewed via prism of Key Competencies for life-long learning, necessary for each man during the whole life. The se are such competencies as: literacy, languages competence, science, technology, engineering, mathematical competence, digital competence, personal, social and learning competence, civic competence, entrepreneurship, cultural awareness and expression. Methodological competencies a cluster in all the above enumerated competencies, therefore its potential is very high. The formation of methodological competence can provide the higher level of the training of qualified specialists in humanities profile.

Key words: content of education, Key Competencies, methodological competence, pedagogical process, training of qualified specialists in humanities profile.

Постановка проблеми. У наш час в Україні відбулися великі зміни в системі освіти. Ухвалені нові закони про освіту та поправки до них. Згідно з поправкою до Закону «Про освіту», «метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві і цивілізованій взаємодії із природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для її успішної життєдіяльності: вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічна компетентність; інформаційно-комунікаційна компетентність; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробутом та здоровим способом життя; культурна компетентність; підприємливість та фінансова грамотність; інші компетентності, передбачені стандартом освіти» [3; 7; 8].

Перспективним напрямом реформування вищої школи є розроблення дидактич-

них засад методологічної компетентності на основі перегляду й оновлення змісту навчання. Згідно із класифікацією Дж. Равена, методологічна компетентність охоплює тенденції до точнішого розуміння цінностей і настанов щодо конкретної мети; тенденції контролювати власні цілі; залучення емоцій до процесу діяльності; готовність і здатність навчатися самостійно; пошук і використання зворотного зв'язку; впевненість у собі; самоконтроль; адаптивність; схильність до роздумів про майбутнє; увага до проблем, пов'язаних із досягненням поставлених цілей; самостійність мислення; оригінальність; критичне мислення, готовність вирішувати складні питання; готовність працювати над чимось спірним і таким, що непокоїть; готовність покладатися на суб'єктивні оцінки і йти на помірний ризик; готовність використовувати нові ідеї й інновації для досягнення мети; спрямованість на взаємний вииграш і широту перспективи: довіра; ставлення до правил як до показників бажаних способів поведінки; здатність до правильних рішень; персональна відповідальність; здатність до спільної діяльності для досягнення мети; вміння спонукати інших для досягнення поставленої мети; здатність слухати інших людей і брати до уваги сказане ними; прагнення до суб'єктивної оцінки потенціалу співробітників; готовність дозволяти іншим лю-

дям ухвалювати самостійні рішення; здатність вирішувати конфлікти і пом'якшувати розбіжності; здатність успішно працювати як підлеглий; толерантність; розуміння плюралістичної політики, а також здатність до організаційного й суспільного планування. Це буде сприяти вдосконаленню загальних і фахових компетенцій спеціаліста вищої кваліфікації. Саме тому актуалізується потреба дослідження питань, пов'язаних із формуванням у студентів активної життєвої позиції під час навчання в умовах закладу вищої освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На жаль, спостерігається недостатній рівень реалізації компетентнісного підходу в освітньому просторі України. Адже панує описовий спосіб формування компетентності студентів-філологів, спрямований на констатацію фактів, категоризацію явищ, не розроблена методика формування компетенцій у процесі спільної діяльності викладача і студентів.

Проблема компетентнісного підходу у вищій професійній освіті ґрунтовно досліджена в працях вітчизняних і закордонних науковців (Н. Арістова, Н. Бібік, І. Зимня, О. Дубасенюк, О. Ковтун, Я. Кодлюк, О. Локшина, В. Луговий, Е. Лузік, П. Лузан, О. Малихін, Ю. Мальований, В. Огнев'юк, О. Савченко, С. Сисоєва, Н. Терентьева, В. Ягупов, Л. Хоружа, Н. Чернуха, Дж. Равен). Згідно з теоретичним обґрунтуванням І. Зимньої, є три групи компетенцій. У нашому дослідженні розглянемо компетенції третьої групи, а саме: компетенції пізнавальної діяльності: постановка й розв'язання пізнавальних задач; нестандартні розв'язки, проблемні ситуації (створення та вихід із них); продуктивне й репродуктивне пізнання, інтелектуальна діяльність; компетенції діяльності: гра, навчання, праця, засоби та способи діяльності: планування, проектування, моделювання, прогнозування, дослідницька діяльність, орієнтація в різних видах діяльності; компетенції інформаційних технологій: прийом, перероблення й видача інформації; перетворення інформації (читання, конспектування), масмедійні, мультимедійні технології, комп'ютерна грамотність; володіння електронною інтернет-технологією [4].

Сучасний етап розроблення досліджуваної проблеми на засадах сприйняття компетентнісно орієнтованої парадигми організації навчальної діяльності у вищій школі як провідної загалом і крізь призму формування ієрархії компетенцій студентів зокрема дозволяє розвинути концептуальні засади, обґрунтовані в працях В. Байденко, Н. Бібік, Є. Бондаревської, А. Вербицького,

В. Гузеєва, І. Зимньої, М. Кларіна, В. Краєвського, А. Маркової, Л. Петровської, О. По-метун, Дж. Равена, О. Савченко, В. Серікова, С. Сисоєвої, В. Сластьоніна, Л. Сохань, Е. Тоффлера, П. Худомінського, А. Хуторського, О. Цокур, І. Якиманської.

Шляхи формування загальних і предметно спеціалізованих компетенцій і компетентностей майбутніх спеціалістів (комунікативної, інформаційної, соціокультурної, міжкультурної, громадянської, лексикографічної, читацької та інших) проаналізовано в дисертаціях М. Боліної, М. Вачевського, Д. Демченко, Л. Демчук, Ю. Ємельянова, О. Іскандерової, В. Кашницького, С. Козак, І. Мегалової, В. Охотнікова, О. Пахомової, О. Петрова, О. Прозорова, О. Семенов, А. Трофименко, Е. Соловійова, О. Усик та багатьох інших науковців. Компетентнісна основа в сучасних умовах є базою для підготовки кваліфікованих фахівців, зокрема з гуманітарних спеціальностей.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження формування методологічної компетентності в галузі професійної підготовки спеціалістів гуманітарних спеціальностей.

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах сталого розвитку інформаційного суспільства освіта, яку здобуває фахівець вищої кваліфікації, має тенденції до швидкої втрати актуальності. Потреба константного оновлення рівня професійної підготовки спеціаліста будь-якої галузі перетворюється на обов'язкову вимогу щодо його кваліфікації як сукупності загальних та спеціальних предметних компетенцій. Навчання протягом життя (Life Long Learning) – це засіб удосконалення компетенцій, що є ознаками професіоналізму особистості фахівця XXI століття. Таке навчання стає більш ефективним і результативним за створення належних умов. Невід'ємною частиною категорії «зміст освіти» є формування програми навчання філологів на основі компетентнісно орієнтованого підходу. Багато дослідників вважають, що ідея компетентнісного підходу – це ідея відкритого замовлення на зміст освіти [6]. Саме тому актуалізується об'єктивна необхідність визначення теоретико-методологічних засад формування методологічної компетентності в студентів гуманітарних спеціальностей на основі аналізу змісту навчання. «Навчальна діяльність, що перетворюється на дослідницьку, сама стає предметом засвоєння. Саме компетентнісний підхід навчає студента вчитися» [6]. Ми згодні з позицією науковців, які розглядають навчання як складне явище, що охоплює не тільки саму діяльність, але й особистісне

ставлення до неї, до предмета діяльності як особистісної так і предметно орієнтованої. Винайдення нових способів вирішення досліджуваної проблеми в умовах сьогоденних реформаційних процесів в освіті, що відбуваються в Україні, безпосередньо пов'язуємо з виконанням стратегічних завдань вітчизняної освіти в контексті вимог Болонського процесу (А. Алексюк, Б. Бокуть, Я. Болюбаш, І. Зязюн, Л. Кондрашова, В. Кремень, Н. Кузьміна, З. Курлянд, О. Молібог, Н. Ничкало й інші), пріоритетними цілями в підготовці майбутнього висококваліфікованого фахівця, спроможного до спільної фахової діяльності (М. Бахтін, О. Леонтьєв, З. Корнаєва, І. Бим та інші).

Необхідність подолання наявних суперечностей, недостатній стан розроблення досліджуваної проблеми та відсутність концептуальних положень щодо її теоретико-методологічного обґрунтування, об'єктивна потреба створення цілісної дидактичної системи для студентів гуманітарних спеціальностей у процесі освітньої діяльності, розроблення психолого-педагогічних механізмів і логіки реалізації досліджуваного процесу спілкування, а також нагальна потреба в обґрунтуванні дидактичної моделі такої системи та технології її імплементації в освітній процес вищої школи зумовили вибір теми дослідження.

У педагогічних науках вживається поняття «методологічна культура» як ключова компетентність, є різні підходи до її визначення. На думку О. Лаврентьєвої, методологічна компетентність є кластером методологічної культури майбутнього вчителя. Вона вважає, що методологічна культура в широкому значенні – це культура управління і конструювання, що охоплює планування, організацію, мотивацію, контроль і творче перетворення професійно-педагогічної діяльності з урахуванням її динамічної та ймовірнісної структури, суб'єктів, цілей, внутрішніх і зовнішніх чинників. У вузькому значенні цей термін вживається на означення культури мислення у сфері освіти, заснованій на методологічних знаннях, уміннях, навичках, здатності до рефлексії, науковому обґрунтуванні, критичному осмисленні й творчому застосуванні певних концепцій, форм і методів пізнання, управлінні й конструюванні проблем, осмислення на раціогуманістичних засадах власного педагогічного досвіду, особистістю значущих чинників власного саморозвитку й розвитку особистісних структур свідомості учнів [5, с. 196]. Зауважимо, що під час аналізу змістових компонентів методологічної культури вчителя доцільно виходити з особливостей методологічної

діяльності взагалі та її специфіки у сфері професійно-педагогічної діяльності зокрема. О. Лаврентьєва, як і Г. Щедровицький, розрізняє методологічну діяльність і методологічну роботу, вона зазначає, що «методологічна діяльність пов'язана з пошуком найбільш автентичних і ефективних когнітивних способів постановки проблеми визначення цілей конкретного дослідження, класу дослідницьких завдань і перспективних шляхів їх вирішення, спрямованих на одержання нового знання», а «методологічна робота становить не лише сутнісне ядро методології, а й чітко відокремлена від філософської, теоретичної, проектної, методичної роботи. Під час такої розумової праці пояснюються відмінності між різними типами знань, науковими і рефлексивними знаннями, різними предметними позиціями у виробленні об'єктивних знань, між схемами об'єкта діяльності та схемами самої діяльності» [5, с. 202–203]. Далі характеристика надається через структурні компоненти, як-от потреби, мотиви, цілі, засоби (дії й операції), продукти і сам процес, а також системні складники: суб'єкт, процес, предмет, умови та продукт діяльності.

Суб'єктом методологічної діяльності в контексті нашого дослідження є студент-філолог. Тому в аналізі компонентів методологічної культури ми будемо враховувати їхню зумовленість як особистісними рисами педагога (когнітивними, емоційно-вольовими, ціннісно-мотиваційними), так і його дихотомічною позицією в навчально-виховному процесі: з одного боку, він є дослідником педагогічної ситуації, з іншого – її учасником [5, с. 204].

Оскільки структура методологічної культури вчителя не розглядалася з позицій сумісної діяльності студента-філолога та викладача-керівника, який є стимулятором творчості студента-дослідника і детермінує хаос наукового дослідження як необхідного творчого моменту, що здатен самостійно самоорганізовуватися, інтегрувати результати їхньої взаємодії у вигляді наукового результату спільної діяльності і сформованої методологічної компетентності, що на цьому етапі дослідження не здається нам чіткою та прозорою, цікавим є аналіз тих складних утворень, що можуть її охарактеризувати, а саме: методологічної свідомості, методологічної компетентності й індивідуально-гностичних та ціннісних детермінант методологічної діяльності. У межах статті розглянемо лише методологічну компетентність та її потенціал.

Як і О. Лаврентьєва, В. Веденський, О. Глузман, Е. Зеєр, І. Зимня, О. Луговий, О. Овчарук, О. Пометун, В. Кравцова,

О. Савченко, В. Хуторський і багато інших, ми будемо розглядати методологічну компетентність і як родові поняття від видового – професійної компетентності.

Перспективним напрямом реформування вищої школи є розроблення дидактичних засад методологічної компетентності на основі перегляду й оновлення змісту навчання. До змісту навчання можна віднести оновлений список ключових компетенцій [1]. Першою названа грамотність. Вона є базисом для розвитку всіх ключових компетенцій, зокрема методологічної. Мовна компетентність особливо важлива для студентів-філологів. «Компетентність у мовах – це здатність ефективно використовувати різні мови для спілкування» [7]. Ідеться про здатність висловлювати й інтерпретувати поняття, факти, думки, почуття як усно, так і письмово. Вона також передбачає вміння слухати, говорити, читати та писати у відповідних соціальних і культурних контекстах [7]. Рекомендаціями також визначені основні знання, вміння та навички, пов'язані з мовною компетентністю. Сюди ж віднесено і знання суспільних звичаїв, культурних аспектів та діалектів мов. Не менш важливими є вміння розуміти розмовні повідомлення, ініціювати, підтримувати та завершувати бесіди, читати, розуміти та складати тексти з різним рівнем володіння різними мовами відповідно до особистих потреб. Важливими є також уміння вивчати мови в системі формальної, неформальної й інформальної освіти протягом усього життя. У документі пояснюється, що позитивне ставлення до мовної компетентності – це цінування культурної різноманітності, цікавість до різних мов і міжкультурного спілкування. Це передбачає повагу до індивідуальних мовних особливостей кожної людини, зокрема до рідної мови осіб, які належать до меншин та/або є мігрантами [1].

Математична компетентність та компетентність у науках, технології та інженерії є базовими для студентів і вчителів природничих дисциплін у процесі професійної підготовки. Методологічна компетентність та способи її формування детально досліджені О. Лаврентьевою О. Ми спираємося на них у статті [5].

Наступною є цифрова компетентність, яка передбачає впевнене, критичне та відповідальне використання цифрових технологій для навчання, роботи й участі у житті суспільства. Методологічна робота передбачає рефлексивне, критичне і водночас добитливе, відкрите і перспективне ставлення до їх розвитку [5; 10]. Вона важлива для взаємодії в різних видах діяльності студента-філолога та викладача.

Особиста, соціальна та навчальна компетенції характеризуються як такі, що містять міждисциплінарну компетентність та творчі вміння. Визначення життєвих вмінь варіюються, але також передбачають наявність низки когнітивних (критичне мислення та відповідальне ухвалення рішень), особистісних умінь (розуміння, самоуправління) та міжособистісних умінь (вміння спілкуватися, вести переговори, кооперації, командної роботи, включеність, емпатію та вміння захистити). А отже, і тут наявні елементи методологічної компетентності.

Громадянська компетентність передбачає наявність низки цінностей, відношень, вмінь та знань, критичного розуміння, що концентруються навколо концепту громадянства. Серед вмінь, які передбачає методологічна компетентність, названі автономність у навчанні, вміння аналітично та критично мислити, вміння слухати та спостерігати; емпатія; гнучкість та вміння адаптуватися; лігвістичні, комунікативні та плюралінгвістичні вміння; вміння кооперації, вміння вирішувати конфлікт. Такі навички сприятимуть удосконаленню загальних і фахових компетенцій спеціаліста вищої кваліфікації. Саме тому актуалізується потреба дослідження питань, пов'язаних із формуванням у студентів активної життєвої позиції під час освітньої діяльності в умовах закладу вищої освіти.

Підприємницька компетентність стала пріоритетною в економічній політиці країн, які вважають її життєво необхідною для ефективного функціонування на ринку праці і в повсякденному житті не тільки для підприємців, але й для тих, хто не належить до цієї категорії, але допомагає створювати нові можливості для бізнесу. Саме до цієї категорії ми відносимо філологів. Ідеться про такі елементи методологічної компетентності, як готовність покладатися на суб'єктивні оцінки, іти на помірний ризик, використовувати нові ідеї й інновації для досягнення мети; спрямованість на взаємний виграв і широту перспективи: довіра; ставлення до правил як до показників бажаних способів поведінки; здатність ухвалювати правильні рішення; персональна відповідальність; здатність до спільної діяльності для досягнення мети; здатність спонукати інших до досягнення поставленої мети; здатність слухати інших людей і брати до уваги сказане ними; прагнення до суб'єктивної оцінки потенціалу співробітників; готовність дозволяти іншим людям ухвалювати самостійні рішення. «Креативність» та «інновації» інколи розглядають як дискретні вміння (поруч із вмінням ризикувати), але в межах підприємницької ком-

петентності їх варто розуміти як процеси, в яких вагому роль відіграють підприємницькі вміння [1, с. 59].

Компетентність культурної самообізнаності і вираження охоплює поняття культури. На думку спеціалістів, «культура» – поняття динамічне [1, с. 59].

Як ми вже зазначали, за О. Лаврентьевою, методологічна компетентність є кластером методологічної культури майбутнього вчителя. Методологічна культура є кластером компетентності культурної самообізнаності і вираження.

Висновки із проведеного дослідження. Кожній сучасній людині для її успішної життєдіяльності потрібна сформованість низки компетенцій, як-от: грамотність, володіння мовами, обізнаність у науках, технології та інженерії, культурна, математична, цифрова, особиста, соціальна, громадянська, підприємницька компетенції, здатність до самовираження. Перспективним напрямом реформування вищої школи є розроблення дидактичних засад методологічної компетентності на основі перегляду й оновлення змісту навчання. Вищезазначені компетенції мають формуватися також у процесі навчання студентів-філологів. Компетентнісна основа в сучасних умовах є базою для підготовки кваліфікованих фахівців, зокрема в гуманітарній галузі. Аналіз реалізації компетентнісно орієнтованої освітньої парадигми у формуванні методологічної компетентності студентів філологічних спеціальностей є перспективою подальших досліджень.

ЛІТЕРАТУРА:

1. ANNEX to the Proposal for a Council Recommendation on Key Competences for Lifelong Learning. URL: <https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/annex-recommendation-key-competences-lifelong-learning.pdf>.
2. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 р. № 2145–VIII. URL: ukrainepravo.com/law-making/bill_enacted_into_law/zakon.
3. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 р. № 1556–VII. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18.
4. Зимняя И. Ключевые компетентности как результативно-целевая основа компетентного подхода в образовании. URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/kompetentnosnyu-podhod-v-podgotovke-studentov-vysshih-uchebnyh-zavedeniy-kak-faktor-rosta-konkurentosposobnosti-vypusknikov>.
5. Лаврентьева О. Развитие методологической культуры будущих учителей природничих дисциплин у процессе профессиональной подготовки: теоретико-методический аспект.
6. Малихин О., Гриценко І. Теоретичні основи реалізації компетентнісного підходу в організації самостійної освітньої діяльності: монографія. К., 2016. 286 с.
7. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 р.: розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р. URL: http://dlse.multycourse.com.ua/print_page/theme/108.
8. Рубінська Б. Методичні рекомендації щодо проведення навчально-педагогічної практики студентів ОС «Бакалавр» зі спеціальності 035 «Філологія» гуманітарно-педагогічного факультету. К., 2016. 36 с.
9. URL: <https://dystosvita.blogspot.com/2018/01/2018.html?m=1>.

УДК 378

ТЕХНОЛОГІЯ ПРОВЕДЕННЯ ВЕБІНАРУ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ЗА ДОПОМОГОЮ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ МЕДІЙНИХ РЕСУРСІВ

Сантюрова М.В., аспірант кафедри педагогіки
Житомирський державний університет імені Івана Франка

У статті досліджується та висвітлюється технологія проведення вебінарів з використанням сучасних медійних ресурсів. У ході дослідження було проведено навчальний вебінар з учасниками експериментальної групи. На основі отриманих даних було зроблено ряд висновків.

Ключові слова: вебінар, технологія проведення вебінару, медійні ресурси.

В статье исследуется и освещается технология проведения вебинаров с использованием современных медийных ресурсов. В ходе исследования был проведен учебный вебинар с участниками экспериментальной группы. На основе полученных данных был сделан ряд выводов.

Ключевые слова: вебинар, технология проведения вебинара, медийные ресурсы.